

А. Кречман,
студент 1-го медичинського факультету, спеціальність "Лікувальна справа"
Запорізький державний медичний університет
науковий керівник - О. Соляненко,
викладач кафедри іноземних мов
Запорізького державного медичного університету,
м. Запоріжжя
e-mail: krechmana@yandex.ru

ОСОБЛИВОСТІ АБРЕВІАЦІЙ ТА АКРОНІМІЗАЦІЙ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Ключові слова: медичні терміни, абревіатури, скорочення.

Актуальність: День за днем кількість термінів у медицині невгамовно зростає. Деякі поняття мають досить важку структуру. Саме тому і виникає потреба їх скорочення, але за умови загального розуміння та легкого вимовляння. Таким чином, використання абревіацій набуло великої популярності, що не згасає та продовжує накопичувати нові терміни.

Мета: Визначити способи утворення, актуальність використання та складнощі перекладу абревіацій медичної термінології.

Об'єкти дослідження: Абревіації та акроніми, що широко використовуються в сучасній медичній мові.

Методи дослідження: Аналіз наукової та медичної літератури, Інтернет словників абревіацій(<http://www.Stands4.com>,<http://www.acronymdictionary.co.uk>,<http://www.sharpened.net>,<http://www.elsop.com>,<http://www.NetLingo.com>,<http://www.acronyms.thefreedictionary.com>, <http://www.techdictionary.com>, <http://www.acronym-guide.com>), методи порівняння та опису.

Наукова новизна роботи: Способи утворення абревіатур, які вживаються в медицині практично не вивчались окремо. Проте способи утворення таких абревіатур мають певні відмінності від способів утворення абревіатур як таких. Разом з тим, завдяки широкому використанню Інтернету, як засобу зв'язку, процес утворення таких медичних інфо-абревіатур дуже прискорився і став більш інтенсивним, вони стають все більш вживаними.

Основна частина: Сучасна медична термінологія – одна із найскладніших і найбільших систем термінів в змістовному відношенні. Стрімкий розвиток медичної науки веде до появи сотень нових термінів щорічно. У сучасному світі термінологія стала відігравати провідну роль в комунікації людей, будучи джерелом отримання інформації, інструментом освоєння спеціальності і навіть засобом прискорення науково-технічного прогресу. Медицина також як і більшість галузей не є винятком. Сьогодні англійська мова для лікарів відіграє надзвичайно важливу роль. Багато нової удосконаленої апаратури, нові захворювання та найбільш визначні наукові роботи мають походження з використанням цієї мови. Тому знання англійської - невід'ємний інструмент для кожного лікаря. Більш того, враховуючи схильність англійської мови до «стислості» і спрощення граматичних конструкцій, абревіація стала одним з найпопулярніших видів терміноутворення.

В англійській мові досить широко розповсюджене використання „активних” морфем та словотворчих елементів. Лексика англійської мови збагачується абревіатурами: акронімами та буквеними скороченнями. Це є безпосереднім результатом "інфо-революції", або "інформаційного віку". Скорочення є найскладнішими елементами як для перекладу, так і для розуміння усної та письмової мови у медичній сфері. Точність перекладу і однозначність абревіатури важлива в будь-якій області науки, але в медицині

дана проблема життєво необхідна тому, що вона може стати причиною помилки від якої залежить не тільки здоров'я, а й життя людей. Борисов В.В вказує на дію деяких обмежуючих факторів, впливаючих на структуру конкретного скорочення(абревіації):

1) морфологічний фактор: структура скорочення в значній мірі визначається морфологічною структурою вихідного слова;

2) фонетичний фактор: для скорочення використовуються елементи, що забезпечують легку вимову скорочень;

3) семантичний фактор, який потребує виключення небажаних асоціацій, або навпаки, використання асоціативних зв'язків;

4) нормативний фактор: норма англійської мови дозволяє більш широко вживати скорочення, наприклад: *mili* виступає як скорочення від *miligram*, *milimeter*;

5) прагматичний фактор розпізнання: очевидність шляху скорочення,- чому слово або словосполучення скоротилось саме так, а не інакше.

Дія цих факторів доводить, що можливість абревіації не „самостійна”, а підкорюється певним закономірностям. В цьому дослідженні було проаналізовано абревіатури, які наведені головним чином в медичних словниках та які використовуються в сучасній медичній літературі. Ми виявили шість моделей утворення таких абревіатур:

- Літерні абревіатури (скорочення багатоконлексних словосполучень в одне вимовне слово шляхом складання ініціальних літер терміноелементів. Це найбільш продуктивний спосіб утворення акронімії в термінології медичної техніки.) Їх вимова відповідає алфавітному читанню літер:

LASER Light amplification by Stimulated Emission of Radiation

RV Rightventricle

- Складові абревіатури(терміни-абревіатури, утворені шляхом складання початкових складів називного словосполучення і являє собою в вимові одне єдине слово)

LVA_n Left ventricular apical aneurysm

IgA Immunoglobulin A

- Скорочені утворення(така модель утворюється в результаті злиття двох основ, утворюючи нове слово)

TUMA Transurethralmicrowaveantenna

- Акроніми-омоніми(акроніми, утворені з ініціальних літер слів термінологічного словосполучення, схожі по звучанню та написанню з відомими в загальнолітературній мові словами. Це один з продуктивних і найцікавіший спосіб утворення скорочень. Вони являються омонімами, тому в таких випадках головну роль відіграє контекст)

cAMP Cyclic adenosine monophosphate

ALT Alanine aminotransferase

FISH ForImmediateSympatheticHelp

IT Intrathecal

CT Cerebraltumor (coronary thrombosis, computer tomography найбільш часто використовуються у повсякденному житті))

- Літеро-цифрові абревіатури(акроніми, утворені зі скорочення слова та цифри , при цьому утворюється нове слово.)

2D Two dimensional

1/2NS half-normal saline

Всі типи таких абревіатур являють собою самостійні терміни і збагачують собою термінологічну систему англійської мови. Цьому сприяє загальне значення скорочень, можливість читання їх за нормами звукової системи мови, регулярне вимовляння.

Відомо, що лише половина всіх абревіатур та скорочень, які використовуються лікарями однієї спеціальності, правильно розуміється фахівцями інших галузей медицини. Адекватний переклад медичних абревіатур вимагає наявності спеціальних знань і підвищеної уваги. Ті словники медичних термінів, які є в нашому розпорядженні, не

можуть повністю задовольнити зростаючі потреби медичних фахівців, оскільки медичні абревіатури є важливою частиною термінологічної лексики лікарів.

Висновок.

Ера науково-технічного прогресу, дуже швидкі темпи розвитку сучасної техніки, зокрема мережі Інтернет - все це стало своєрідним імпульсом для утворення великої кількості неологізмів. Сучасне суспільство цілком поринуло у "інформаційний", "цифровий вік", а тому неологізми, що виникли на основі використання джерел інформації набули такої розповсюдженості. Часом вони настільки часто вживаються у спілкуванні, що зникає потреба у будь-яких роз'ясненнях, бо їх значення загально відоме. Серед тенденцій розвитку англійської мови слід відзначити появу та функціонування в мові цілої низки різних скорочень, які роблять акт комунікації між лікарями більш компактним та завдяки поширенню цієї термінології починають вживатися не тільки в літературі. Та хоча питанню медичних абревіатур в англійській мові і присвячені деякі теоретичні дослідження, загалом це питання залишається недостатньо висвітленим у лінгвістичній літературі. Цю думку, зокрема, підкреслює Моїсеєнко О.Ю. " ...ми є свідками утворення особливої терміносистеми, знання якої є необхідним для ефективної комунікації в абсолютно усіх сферах нашого життя та яка повинна стати об'єктом окремого лінгвістичного дослідження та потребує подальшого вивчення" [4].

Список використаних джерел

1. Зацний Ю.А., Пахомова Т.О. *Мова і суспільство: збагачення словникового складу сучасної англійської мови.* – Запоріжжя; 2001.
2. Кондратюкова Л.К. „Сокращения в терминологии вычислительной техники”//Словообразование и его место в курсе обучения иностранному языку.-Ежегодный межвузовский научно-методический сборник. Владивосток 1983
3. Моїсеєнко О.Ю. *Мовні аспекти спілкування за допомогою електронної пошти.*//Мовні і концептуальні картини світу. - К., Київ.ун-т.,; 2000